

L'Acció Social a Europa

Quina és la situació de l'acció social a Europa? Respondre a aquesta pregunta no és gens fàcil per diferents raons.

La primera és terminològica, però també professional. No hi ha un consens sobre la denominació i la definició de les professions socials. Com podem veure en els articles recollits en el monogràfic de la revista, les opcions varien segons els països i oscil·len entre posar sota el paraigües del concepte de treball social les diverses formes i disciplines lligades a la intervenció social o fragmentar gairebé fins a l'esmicolament, com en el cas de França, el mapa professional. El mateix concepte d'acció social que aquí hem tendit a utilitzar per sortir-nos del parany de les trinxeres corporatives i acadèmiques, resulta estrany, si no incompreensible, a bona part d'Europa. La qüestió no és secundària: sabem prou bé que el nom fa la cosa, o almenys en gran mesura.

La segona té a veure amb la diversitat de situacions existents a Europa. El famós model social europeu no és ni ha estat mai uniforme. No hi ha un sol tipus d'estat del benestar, sinó diversos, amb estructures i dinàmiques sovint prou diferents, fruit de la història i de la trajectòria social, econòmica, política i cultural de cada Estat-nació. Deixant de banda el debat sobre l'existència d'una forta correlació entre tipus d'estat del benestar i vies de resolució de problemes, la variable política ha mostrat una gran capacitat explicativa pel que fa als diferents desenvolupaments professionals. Per aquesta raó, hem triat els casos objecte d'estudi d'aquest número atenent els diversos models d'estat del benestar. El problema és que no hi ha tampoc un acord sobre quants i quins són aquests models. Com que aquest debat no és l'objectiu del monogràfic que presentem, hem optat per una solució eclèctica, però que considerem que reflecteix, en gran mesura, els diferents escenaris existents. Així, Suècia representaria el model socialdemòcrata; Anglaterra, el liberal; França i Alemanya serien dos exemples diferenciats del conservador i Itàlia encarnaria el discutit model mediterrani. A aquests països hem afegit la República Txeca, que ens mostraria la situació específica del món postcomunista (un cinquè model?).

La tercera és metodològica. Per respondre a la pregunta ens calen anàlisis comparatives i no tenim una perspectiva consensuada per la comunitat acadèmica de la qual partir. A més els estudis, massa sovint, no passen de la descripció de cada país. És cert que en els darrers temps hi ha hagut avenços. Un bon exemple és l'*European Institute for Social Work* (ERIS), gràcies al qual ha estat possible aquest monogràfic. Tanmateix, queda encara molt camí per recórrer. Els futurs doctorands en Educació Social i Treball Social podran tenir en aquest camp un fèrtil terreny de recerca.

Tot plegat no impedeix que més enllà de les diferències entre països es puguin observar certs elements comuns. Si més no, en les dues darreres dècades ens trobem amb tendències transnacionals que transformen els problemes socials en problemes individuals i psicològics, prescindint dels contextos estructurals i de les desigualtats que generen i que converteixen els professionals de l'acció social en inspectors a la recerca d'evidències. La involució neoliberal no tan sols va erosionant les polítiques del benestar, sinó que també posa en qüestió els fonaments del mateix treball social. El gerencialisme i la mercantilització serien així, també, d'un escenari força estès de desvalorització de la dimensió social. Però com es concreten i la intensitat i impacte d'aquestes tendències generals depèn de cada país, de com s'està abordant el trànsit cap a una societat postindustrial i les reestructuracions de les polítiques socials. Depèn del desenvolupament i estatus assolits per les professions socials en cada territori. La resposta a la pregunta inicial no pot ser sinó *global* i *local* alhora.